

Bükkszentmárton temploma

2009 július 29. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Hónapok óta járunk faluról falura építészeti kincseink nyomában a Dunántúlon, méltatlanul megfeledkezve más országrészeink rejt?zköd? m?emlékeir?l. Most, Szent Márton küszöbönálló ünnepe alkalmából (november 11.) a pannon tájról átrándulunk az északi hegyvidékre, egy szinte ismeretlen templom bemutatásával tisztelegve e kedves patrónus emléke el?tt. (Tervünk szerint a nyugati országhatár után hamarosan átlépjük az északit is, mert a XX. századi önkényes határátrajzolás nem osztja ketté építészetünk 1920 el?tti történetét, nem bontja meg régi m?vészetünk természetes egységét.)
A népi hitélet nagy tudósa, a szegedi Bálint Sándor (1904–1980) nem kevesebb mint hatvan Márton el?- vagy utótagú helynevet gy?jtött össze Nagy-Magyarország területér?l – a burgenlandi ?riszentmártontól a székelyföldi Csíkszentmártonig –, és még 235 olyan települést sorolt hozzájuk az egyházmegyék jegyzékéb?l, amelyek régi vagy újabb alapítású plébániájának Szent Márton a véd?szentje. Amint a nyugat-európai egyházakban, nálunk is a 397-ben meghalt Márton lovag a második leggyakoribb oltalmazó szent a Szentséges Sz?zanya után. Kelet felé haladva ritkulnak ugyan a Márton patrocíniumok, de az egri egyházmegyében is tizennégy, többnyire középkori gyöker? titulust találunk. Közülük az egyik a Bükk hegység nyugati lábánál, az Eger-patak mentén található Bükkszentmárton román kori eredet?, XVIII. században átépített templomáé.
A bélapátfalvai országútról is látható a négyszáz lelkes falun kívül, a dombtet?n álló kis k?templom. Tizennégy méter hosszú hajójának keleti oldalához kétméteres oldalhosszúságú, a tízszög felével záródó, szabálytalan szentély kapcsolódik. Sarkai támpillér nélküliek, ám a nyugati oromfal két szegletét jókora harántpillérek támasztják. A déli oldal sima faltükrében két tölcsérablak, fölöttük faragott koronapárkány bizonyítja a templom eredeti, XII. századi keletkezését. A 22, másodlagosan sorba illesztett kváderk?be egyforma, lépcs?s szegély? félköríveket mélyített a k?faragó, a fríz egy darabja az északi falhálóban látható. A két ablak között egy különös, nagyméret? k?lap vonja magára figyelmünket, rajta kétarasznyi szabályos lyukkal. A támpilléres nyugati fal tengelyében nyílik az egyenes szemöldök?, k?keretes kapu, fölötte faragott ereszpárkánnyal. A padlás szintjén is tölcsérbéllet? ablak látható; az oromzat fölött kis ácsolt huszártorony ül. A török id?kben elnéptelenedett falu templomát 1736-ban építették újjá román kori falai felhasználásával. Ekkor készült északi sekrestyéje, bádogsisakos fatornyocskája és barokk berendezése is. Ünnepe, Márton napja évszázadok óta a gazdasági év jeles fordulója. Ekkor kerül a jószág az istállóba, s ez alkalommal végzik el a számadást a gazdák és a pásztorok. E napra kiforr az újbor. A bornak Szent Márton a bírája – szól a szintén szegedi Dugonics András (1740–1818) híres mondása. A középkori céheséletb?l ered?, máig tartó hagyomány szerint áldomást isznak Szent Márton poharával. Cselekedjük ezt mi is!

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló